

milijana; bil je spreten tajnik cesarja Friderika; cesar in papež sta ga čislala; in ako kot škof ni dosegel pri duhovnikih dovoljnih uspehov, kriv ni bil on, ampak jako neugodni časi. In

če se tudi ne dá dognati, da je Tomaž naš prvi slovničar, vendar smemo Slovenci nanj biti ponosni. Zatorej ob štiristoletnici njegove smrti slava njegovemu spominu!

Kočevje.

(Spisal Viktor Steska.)

(Konec.)

Kočevci so večinoma krošnjari. Polje obdelujejo ženske, moški le tedaj, kadar se na pomlad domov povrnejo. Kmetijstvo iz teh vzrokov ni razvito, in tudi živinoreja ne uspeva. Mnogo sveta je še neobdelanega, pokriva ga grmičevje in slaba trava. Ako bodo hoteli ta svet izpremeniti v plodno polje, stalo bo seveda mnogo truda; svet je namreč kraški, skalovit in malokje raven. Kozolci so bili Kočevcem neznani. Najnovejši čas so se pa vendar tu in tam udomačili, dasi so še vedno redki.

Gore so apnenčaste, doline pokrite z izborno glino, ki ima mnogo aluminija v sebi. Pri Kočevju je pod ilovico premog, ki donaša podjetnikom (trboveljski družbi) lep dobiček. Grušča blizu mesta ni, zato je zidanje jako drago.

Kočevci so pričeli krošnjariti že v zgodnji dobi, kar ni čudno, saj jih doma slabo polje ni moglo rediti. 23. vinotoka l. 1492. je cesar Friderik III. v Lincu dovolil, da smejo tržiti z živino, s platnom in z drugimi izdelki po Hrvaškem in drugih pokrajinah, da si opomorejo, ker so jim Turki prizadevali mnogo škode. Od tega časa so Kočevci trgovci z dušo in telesom,

ne sicer toliko doma kakor v ptujini n. pr. na Dunaju, v Trstu, v Pragi, v Pešti, v Varšavi, kjer imajo velike trgovske hiše. Krošnjari gredó proti jeseni iz doma, in se navadno na pomlad vračajo. Nekateri pa tudi po več let izostanejo in le denar domov pošiljajo. Nove postave krošnjarstvu niso ugodne, ampak je zelo zatirajo. Zato krošnjarstvo peša, in ž njim tudi imovitost Kočevcev. Mnogo ponosnih hiš spominja na prejšnje lepe čase. Mnogo se jih seli v Ameriko, kjer se jim večinoma dobro godi.

Obrtnikov ni mnogo, ker ni tekočih vodá. V prejšnji dobi so

se bili združili v zadruga. Znana je črevljarska zadruga, za katero je odredil l. 1689. Ferdinand, grof Turjaški, da se morajo vsi usnjarji in črevljari podvreči pregledovanju, kolikorkrat bi bilo potrebno. Noben usnjar ali črevljar, bodisi v mestu ali zunaj mesta, ne sme svojega obrta opravljati, niti pomagáča vsprejeti, niti vajenca oprostiti, ako se ni vpisal v bratovščino. Kdor bi se pregrešil, plača 50 cekinov v zlatu dvorni blagajni. Zadruga mora vsak slučaj naznaniti dvoru.

Kočevska zadruga črevljarjev in usnjarjev se je pa kmalu združila z žužemberško in top-

Kočevski grb. (Risal G. Porenta.)